

POSTANOWIENIE

14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 14 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. C. i W. G.
przeciwko S. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 11 marca 2025 r., I ACa 3728/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko B. S.A. we W. (poprzednik prawny – S. S.A. w W.), powodowie – K. C. (w chwili zawierania spornej umowy kredytowej posługująca się nazwiskiem: G.) i W. G. po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa domagali się zasądzenia od pozwanego kwoty 115.473,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od poszczególnych kwot, tytułem zwrotu świadczeń nienależnych spełnionych przez powodów na rzecz pozwanego na podstawie umowy kredytu hipotecznego [...] nr [...] z dnia 13 marca 2008 r., z uwagi na jej nieważność. Kwota przedmiotowego kredytu była przeznaczona na sfinansowanie nabycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. B. [...]. Jednocześnie w przypadku uznania przez Sąd związania stron umową kredytu co do zasady, powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego kwoty 34.525,47 zł, ewentualnie kwoty 33.312,29 zł, tytułem nadpłaty rat kapitałowo

- odsetkowych uiszczonych przez powodów na rzecz pozwanego, należnej powodowi, w razie uznania, że sporna umowa obowiązuje bez niedozwolonych postanowień stanowiących klauzulę waloryzacji kredytu franka szwajcarskiego.

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości. Dnia 4 stycznia 2013 r. doszło przekształceń podmiotowych po stronie pozwanej, to jest - do połączenia K. S.A. w W. z pozwanym B. S.A. z siedzibą we W. B. S.A. jako spółka przejmująca stał się podmiotem wszystkich praw i obowiązków spółki przejmowanej – K. S.A. w W. Ostatecznie dnia 3 września 2018 r. B. S.A. zmienił nazwę na S. S.A. w W.

Wyrokiem z 19 września 2023 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w szczególności, w pkt. I. zasądził od pozwanego S. S.A. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powodów K. C. i W. G. kwotę 115.473,49 zł; w pkt. II. oddalił dalej idące powództwo; w pkt. III. wstrzymał wykonanie pkt. I rozstrzygnięcia do czasu zaofiarowania przez powodów stronie pozwanej kwoty 178.000 zł lub zabezpieczenia roszczenia o zwrot tej kwoty.

Apelację od tego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go odnośnie do pkt.: I, III, IV rozstrzygnięcia oraz podnosząc wyszczególnione w treści apelacji zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego oraz przepisów prawa materialnego. W rezultacie strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie. W odpowiedzi na apelację strona powodowa, w szczególności, wniosła o jej oddalenie w całości.

W ocenie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu apelacja pozwanego była bezzasadna. Zdaniem Sądu II instancji w pierwszej kolejności należało ocenić, czy zawarte w spornej umowie kredytowej klauzule, odnoszące się do waloryzacji kwoty kredytu i rat kredytowych, mogą być oceniane na gruncie art. 385¹ k.c. jako postanowienia abuzywne, a następnie, w razie eliminacji tych klauzul, czy umowa może być uznana za ważną. Nadto Sąd II instancji zwrócił też uwagę na okoliczność, iż w realiach sprawy powodowie są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ k.c., w efekcie należało ocenić zgodność wskazanych powyżej postanowień umownych z dobrymi obyczajami. Ostatecznie Sąd odwoławczy uznał za spełnione wszystkie przesłanki pozytywne abuzywności, przy czym nie miała, w jego ocenie,

znaczenia okoliczność w jaki sposób pozwany Bank faktycznie wykonywał umowę i jakie czynniki rynkowe miały na to wpływ. Konsekwencją stwierdzenia abuzywności była sankcja bezskuteczności niedozwolonych postanowień połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie. Należało zatem, w ocenie Sądu Apelacyjnego, stwierdzić w jaki sposób wyeliminowanie spornych klauzul abuzywnych wpływa na byt umowy. W konsekwencji tej oceny Sąd II instancji przyjął, że skoro klauzule waloryzacyjne były bezskuteczne, a bez tych klauzul umowa nie może obowiązywać z uwagi na sprzeczność z naturą stosunku prawnego, to Sąd Okręgowy we Wrocławiu prawidłowo przyjął nieważność umowy w całości. Podnoszone, zaś, przez pozwanego zarzuty kwestionujące nieważność umowy jako następstwo abuzywności klauzul waloryzacyjnych nie zasługiwały na uwzględnienie. W związku z abuzywnością postanowień umowy i wynikającą z tego jej nieważnością za całkowicie poprawne należało, w ocenie Sądu II instancji, uznać zakwalifikowanie świadczenia powodów jako nienależnego. Tym samym podniesiony przez pozwany Bank zarzut naruszenia art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. również okazał się bezzasadny. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej nie można było przyjąć, by mogła ona skutecznie domagać się od powodów wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. Z tego względu zarzuty naruszenia art. 496 k.c. w zw. z art. 497 k.c. w zw. z art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. oraz naruszenia art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13/EWG w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. nie zasługiwały na uwzględnienie. Strona pozwana, oprócz przyjętego za zasadny przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu zarzutu zatrzymania, podniosła także zarzut potrącenia. Zarzut ten został przez pozwanego zgłoszony w piśmie z 28 lipca 2022 r., a zatem już po wdrożeniu art. 203¹ k.p.c. Do podniesienia zarzutu doszło również niewątpliwie już po wdaniu się przez pozwanego w spór co do istoty sprawy. Pozwany nie podniósł go także w terminie dwóch tygodni od wymagalności roszczenia. Żadna z przesłanek o których stanowi art. 203¹ § 2 k.p.c. nie została zatem przez pozwanego spełniona. Z tego względu, chociaż Bankowi przysługiwało, co do zasady roszczenie o zwrot wypłaconego kapitału, nie doszło jednak do skutecznego podniesienia zarzutu potrącenia.

Ostatecznie wyrokiem z 11 marca 2025 r., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

oddalił apelację pozwanego jako całkowicie bezzasadną.

Pozwany S. S.A. z siedzibą w W., skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 11 marca 2025 r. w całości. Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, poprzez ich błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj.: art. 385¹ § 1 k.c.; art. 385¹ § 1 k.c. i art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13; art. 385¹ § 1 k.c. i § 3 k.c. oraz art. 385² k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 i § 3 k.c. oraz art. 385² k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; w przypadku natomiast przyjęcia przez Sąd Najwyższy, że umowna klauzula kursowa jest abuzywna zarzucił naruszenie: art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 65 § 1 i 2 k.c.; art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy - Prawo wekslowe, stosowanego na zasadzie *analogii legis*; art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c., oraz art. 56 k.c. w zw. ze wskazanymi w przypisie do tego punktu kilkudziesięcioma przepisami; art. 69 ust. 3 ustawy - Prawo bankowe w zw. art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; w przypadku, zaś, przyjęcia przez Sąd Najwyższy, że umowna klauzula kursowa jest abuzywna i jednocześnie uznanie powyższych podstaw kasacyjnych za bezzasadne, zarzucił naruszenie: art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 58 § 1 i 3 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. oraz w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.; art. 369 k.c.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na - istnienie potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 385¹ § 1 i 2 k.c., odnośnie do kwestii, „które postanowienia charakterystyczne dla umów kredytu indeksowanych do franka szwajcarskiego są abuzywne, a w przypadku stwierdzenia przez sąd, że uprawnienie banku do ustalania kursu franka szwajcarskiego narusza rażąco interesy konsumenta i jest niezgodne z dobrymi obyczajami: czy abuzywna jest wówczas wyłącznie Klauzula Kursowa określająca sposób ustalenia wartości franka szwajcarskiego, czy też wszystkie postanowienia dotyczące indeksacji kredytu, tj. Klauzula Kursowa i Klauzula Ryzyka Walutowego stanowiąca, że wysokość zobowiązań z umowy kredytu zależna jest od zmiennej na przestrzeni obowiązywania umowy wartości waluty obcej?”(1); oraz z uwagi na -

występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polegające na konieczności odniesienia się przez Sąd Najwyższy do następujących kwestii: „czy na etapie oceny możliwości obowiązywania umowy po usunięciu postanowienia abuzywnego, tj. na etapie, poprzedzającym etap zastępowania postanowienia abuzywnego przepisem dyspozytywnym, o którym mowa w orzeczeniach TSUE C-26/13 Kâsler, C-260/18 Dziubak i C-932/19 OTP Jelzálogbank Zrt, dopuszczalne jest ustalenie treści umowy (stosunku prawnego) w zakresie, który był regulowany przez abuzywną normę, na podstawie art. 65 § 1 i 2 k.c. lub art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy - Prawo wekslowe lub art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. lub art. 56 k.c. w zw. ze wskazanymi w przypisie kilkudziesięcioma przepisami, z których na zasadzie analogii iuris lub analogii legis wynika, że w polskim prawie obowiązuje generalna norma, zgodnie z którą wartość waluty obcej określa się według kursu średniego NBP?”(2); „czy oceniając możliwości obowiązywania umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego, po usunięciu postanowienia abuzywnego zgodnie z prawem krajowym, należy brać pod uwagę stan prawny z: (i) dnia zawarcia umowy, (ii) dnia powstania sporu czy (iii) dnia orzekania?”(3); „czy jeżeli bez abuzywnego postanowienia umowa kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego nie może obowiązywać, to dochodzi do automatycznej jego substytucji normą dyspozytywną, o ile tylko zastosowanie środków krajowych zapewnia doprowadzenie do sytuacji jaka miałby miejsce, gdyby umowa nie zawierała tego abuzywnego postanowienia?”(4); „czy art. 358 § 2 k.c. stanowi szczegółowy przepis dyspozytywny, który znajduje zastosowanie z mocy prawa (automatycznie) w miejsce abuzywnej Klauzuli Kursowej określającej sposób ustalenia kursu franka szwajcarskiego, na potrzeby operacji związanych z indeksowaniem przy wypłacie i przy spłacie kredytu?”(5); „czy rozważając unieważnienie umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej na skutek uznania, że postanowienia odsyłające do tabeli kursów (klauzula kursowa) mają charakter niedozwolony należy mieć na względzie wyłącznie oświadczenie kredytobiorcy, czy badać również, czy określone rozstrzygnięcie prowadzi do zrealizowania celu Dyrektywy 93/13 z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich?”(6). Odnośnie do powołanych przez skarżącego na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz 398⁹ §

1 pkt 2 k.p.c. przyczyn kasacyjnych należy wskazać, iż tytułem ich wykazania zaprezentował on wyszczególnione i sprecyzowane w treści skargi kasacyjnej uzasadnienie jurydyczne.

We wnioskach skarżący domagał się, w szczególności, uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący powołał się w skardze kasacyjnej na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., lecz żadna z nich nie wystąpiła.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisu, na tle którego ono powstało i przedstawieniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ. i z 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. i z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

W odniesieniu do podnoszonych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania kwestii prawnych i wątpliwości interpretacyjnych dotyczących tzw. kredytów frankowych należy stwierdzić, że zostały już one wyjaśnione szczegółowo w orzecznictwie sądowym (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyroki w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23, II CSKP 1996/22, II CSKP 2231/22 i II CSKP 278/23, II CSKP 380/23, II CSKP 617/23).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Władysław Pawlak

[PG]

[a.ł]